خوێندنەوەیەکی جیاوازتر بۆ ڕەوشی کورد.. سامانی وەستا بەکر

ئەوەی لە ناوچەکەیا ڕووئەیا بەوجۆرە نییە کە لەلایەن زۆرێکەوە شیکاری بۆئەکرێ، هەندێک ئەیبەستێتەوە بە هۆکاری نێودەوڵەتی و هەندێکیش بە هۆکاری هەرێمی و بەشێکیش بە هۆکاری ناوخۆی، بەڵام هتچ کەسێ ئەمە ناکا بەخەتای خۆی! هەڵبەتە مەبەستم لە هاوڵانیشتمانییەکی سادە نییە، بەڵکو ئەوەی مەبەستمە لێرەیا دەسەڵاتدار و حیزب و سەرۆکە زۆرەکانە.

ناکرێ کاتێ شیکاری بۆ بابەتێک ئەکرێ، تەنها ئەو لایەنانە ببینرێ و شیکارییان لەسەر بکرێ کە کەس و لایەنەکانیتر وەک نەزان و تاوانبار و هۆکاڕی شکست باسکرێ چونکە کەیفی پێیاننایە، هەڵەی حیزب و کەسانێک کە هۆگریانە و ئولفەتی پێوەگرتوون بە سیاسی دانا و پسپۆڕی جیۆسیاسی بیاناسێنێ.

ئەگەر ڕاستەوخۆ بچینە ناو بابەتەکەوە، ئەوەی لە ڕۆژئاوا ڕوویا نسکۆ یان ئاشبەتاڵێکی تر بوو هاوشێوەی ئەو نسکۆیانەی کە لە ١٩٧٥ و ٢٠١٧ وە ناوبەناو کورد ئەزموونیان ئەکا بەڵام،،

جیاوازی ئەم نسکۆیە بە بەراورد بە هەموو ئەوانەی پێش خۆی ئەکرێ بوترێ، باشترینی ناو خراپەکان بوو کە شکۆی تاکی کوردی بەجارێ نەهاڕی ، لەگەڵ خۆیا ئومێدێکی هاوپێچی شکستەکە کردووە، کە تاکی ئاواتەخوازی بەدیهاتنێتی، کە ئەویش ئەو بەڵێن و ڕێکەوتنانەیە کە گوایە لە دەستوری داهاتووی سوریایا جێگیرەکرێ، کە باشترین دەستەواژە و دەربڕێنێک بۆ ئەوە ئومێدە تەنزە باوەکەیە کە ئەڵێ” ک،ە،ر،ە مەمرە بەهاڕە”

مادەی ١٤٠، بودجەو مووچەی هەرێمی کوردستان، ڕێژە و ژمارەی کورد لە سوپای ئێراقا، پشکی کورد لە جبەخانەی سوپا…هتد لە دەستوری ئێراقا دانی پیانراوەو کاریشی پێناکرێ، چ جای بەڵێن و ڕێکەوتنێک لەگەڵ یەکێک لە ئەمیری ترسناکترین ڕێکخراوی تیرۆرستی دوێنێ و سەرۆکی وڵاتێک کە شۆڤێنی ئەرەبی ناسنامەکەیەتی و لەسەردەمێکیشا کە کورد گڵۆڵەی ڕوو لەلێژییە، ئیتر ئەبێ گەرەنتی چیبێ کە بەندەکانی ڕێکەوتنەکەی نێوان جەنراڵ مەزڵوم و ئەبو محەمەد جۆلانی

دوێنێ و ئەحمەد شەرعی ئەمڕۆیا لە دەستوری داهاتووی سوریا جێبگرە! ئایا زۆرینەی ئەرەبی سوریا دەنگ بە دەستورێ ئەدەن کە مافی کورد لە نەبوونەوە هاوتای مافی ئەعرابەکان بکرێت؟ لە گریمانەی جێگیربوونیشی لە دەستورا ئایا کاری پێئەکرێ یان نا؟

بە ئەم پرسە شەقامی کوردی بووە بە دوو بەشەوە، بەشێک شیعر و شانامە بۆ جەنرال مەزلوم عەبدی ئەهۆننەوە, بەشێکیش بە پاساوی جیاواز هێرشی ئەکەنە سەر، کە لە ڕاستیا هەردوو بەرەکە هەڵەن.

جەنرال مەزلوم نە دەستکەوتێکی هێندە مەزنی بەدەستهێناوە کە لایەنی کەم بۆ ١٠٠ ساڵی داهاتوو کورد لە ڕۆژئاوای وڵات بۆ ژیانێکی شایستە وەک هاوڵاتی پلە یەک بەهرەمەندبێ لە مافەکانی، وە نە هاوشێوەی نسکۆی ساڵی ١٩٧٥ و ١٦ ی ئۆکتۆبەری ساڵی ٢٠١٧ ئاشبەتاڵێکی ئابڕوتکێنی بەسەر کورد هێناوە کە خاکی کوردستان بخرێتەوە ژێر پەستاوە و ڕکێفی ئەرەبە شۆڤینستەکان و شەڕڤانان بەسەر شۆڕی بگەڕێنەوە ناو ماڵی خۆیان.

هەڵەی جەنرال مەزلوم عەبدی هەمان هەڵەی مام جەلال بوو کە نەیئەتوانی خۆی لە هەژموون و کاریزمای خوالێخۆش بوو مەلا مستەفا پاکاتە، وە هەمان هەڵەی کاک نەوشیروان بوو کە نەیئەتوانی لەژێر هەژموون و کاریزمای مام جەلالا بێتە دەرێ.
جەنەڕال مەزلوم زۆر خراپتر کەوتەتە ژێر هەژموون و کاریزمای بەڕێز ئەبدوڵا ئۆجەلانەوە، کە ئەکرێ بە ئەندازیاری هەڵوەشانەوەی هەسەدە ناوزەندکرێ، بگرە جەنرال مەزلوم لە کۆشکی کۆماری سوریا تەنها پەیامەکەی بەبریکاری ڕاگەیاند.

هەڵبەتە نابێ هیچ کەسێ کوێرانە و بێ ویژدانانە ڕاستەوخۆ هێرش بکاتە سەر بەڕێز ئۆجەلان، بەڵکو ئەبێ لەبری ئەوە تێگەشتنی بۆ ئەوە هەبێ کە ڕێکەوتی ١٥ی شوباتی ساڵی ١٩٩٩ لە پلانێکی هەواڵگری نێودەوڵەتیا لە شاری نایرۆبیی پایتەختی کینیا دەستگیرکرا و لەو کاتەوە تا ئەستا لە زیندانی دوورگەی ئیمڕاڵی لە تورکیا گۆشەگیرکراوە.

“باشترین کورد ئەو کوردەیە کە مردووە” ئەمە بۆچوونی باو و جێگیرە لە هزری تاکی تورکا بەرامبەر بە کورد، جا کە ئەمە بۆچوونی تورکبێ لەسەر کورد ئیتر کاتێ یەکێک لە گەورەترین ڕێبەری پارتێکی کوردی نەیاری دژی تورکیا بە زەلیلی زیندانیبێ لەلایان، ئەبێ بەرهەمی کارکردنی ٢٧ ساڵی دەسگاکانی هەواڵگری و دەروناس و سایکۆ پسپۆڕ و

ه□موو پسپ□ی□کانتر بۆ کارکردن لەسەر شتنەوەی ئایدۆلۆجیایەکی دیارکراو لە هزری زیندانییەکی دابڕاو لە هەموو زانیاریییەک کە تینوویەتی بیری ئۆجەلان بشکێنێ و جێگیرکردنی ئایدیایەک کە ل□ بەرژەوەندی داگیرکەر ئەبێ چیبێ؟

و□امەکەی ڕوون و ئاشکیرایە، بێ هیچ گومانێ شکست و ئاشبەتاڵ و خۆڕادەستکردن و چەکدانان و ناوزەندکردنی بە پرۆسەی ئاشتی، بەرھەمی ئەو کارە زۆرو ج□ و مێشک شتنەوەیە ئەبێ. هەر ئەوەشنا بەڵکو ناساندنی خەباتی سەرو ٤٠ ساڵی نەتەوەیەکی ژێردەست و چەوساوە و بۆ سەرەتایترین مافی هاوڵاتی بوون بە تیرۆر و جێگیرکردن و تێپەڕاندنی لە پەرلەمان بە هاوکاری دەنگی کورد و ناساندنی بەکۆی جیهان، وە بانگەشەی ئەوەش بکرێ کە داڕێژەرەکەشی ڕێبەری یەکێک لە کاریگەرترین پارتە کوردییەکانبێ، ئیتر هیچ شڕۆڤەیەکی دژ هەڵناگرێ.

تورکیا کە بە ئمتیاز چەمکی دەوڵەت-نەتەوە جێبەجێئەکا و لەمادەی سێی دەستوری تورکیایا هاتووە، تورکیا وڵاتێکە بۆ تورکەکان و هەرکەسێ لەسەر ئەوخاکە بژی تورکە، بەڵام وایان کردووە کە بەڕێز ئۆجەلان چەمکی دەوڵەت-نەتەوە ڕەفزکاتەوە و بگرە لە داوای دەڵەتی سەربەخۆوە بۆ کوردستانی گەورە هێناویانەتە سەر “کۆنفیدرا□یزمی دیموکراتیک” کە ئەم چەمکە بەکردەوە تەنانەت لە دیموکراتیترین دەلەتانی دنیایا کاری پێناکرێ، چ جای لە وڵاتێکی وەک تورکیایا کە نەک دان بەمافی کوردنانێت بگرە نەمانی کورد بە فاکتەری مانەوەی خۆیانەوە ئەبەستنەوە.

هەرئەوەشنا لە بەدبەختی کورد و ١٠٠ ساڵ دوای پەیماننامەکانی لۆزان و سیڤەر و داڕشتنەوەی نەخشەی ناوچەکە بەپێی بەرژەوەندیی باڵادەستەکان، لەم کاتەیا سەرۆکی گەورەترین و ئابوری و بەهێزترین هەژمموونی سەربازی جیهان کە وڵاتی ئەمریکایە، کەسێکە کە تاکە هۆکار بۆ پشتگیری کردنی سیاسی و سەربازی لەلای دەستکەوتی ئابوریە، هەم بۆ وڵاتەکەی و هەم بۆ خۆشی، هەرئەوەشنا چەرخی چەپگەری کورد واسوڕاوە کە نوێنەری سەرۆکیش بازرگانێکی چاوچنۆک و بەرژەوەندیخوازێکی بێ ڕەوشتی ناسیاسیە کە پاڵپشتی سیاسەت و بەرژەوەندی خراپترین دیکتاتۆر و سەرکردە جیهانییەکانە و دژی فیدراڵی و مافی چارەنوسی گەلانە، چونکوم لەو ڕێیەوە چەورترین گرێبەست و دەستکەوتی مادی و کەسی بەدەستەهێنێ، دژایەتییەکی کوێرانی□ی کوردەکا لەسەر کۆی خاکی کوردستانی گەورە چونکوم جزدانی کورد چاوچنۆکی و گیرفانی ئەو بازرگانە چەپەڵەی بۆ پڕ و تێر

ناکرێ.

لە ڕاستیا ئەمانە هەمووی بیانوون بۆ داپۆشینی ناتەبایی و یەکنەبوون و دژایەتی ناوخۆی ناو ماڵی کورد، زلهێزو بڕیاربەدەستەکان گەشتوونەتە ئەو باوەڕەی کە کورد توانای بەڕێوەبردنی دەوڵەت یان سەربەخۆیی نییە. ئەزموونی دەگەڕێ و ٣٥ ساڵ حوکمرانی باشوری کوردستان و یەکنەخستنەوەی هیزی پێشمەرگە باشترین نمونە و هۆکارەکە کە هاوپەیمانی نێودەوڵەتی گەیانە ئەو باوەڕەی لە ئەگەری دروستکردنی ستاتەیەکی سەربەخۆ لە ڕۆژئاوای وڵات، هەمان سیناریۆی نێوان پارتی و یەکێتی بە ئەگەری زۆرەوە لە نێوان هەسەدە و ئەنەکەسەیا دووبارە ئەبێتەوە هەربۆیە چەلەکەیەکی ناودەستیان لە هەزارانی سەر دار بەلاوە پەسەندتر بوو.

سامانی وەستا بەکر
٢٠٢٦-٨-٣١ سوید-ستۆکهۆڵم